

EBI pamatnostādnes
par
attīstīto mērišanas pieeju (AMP) –
paplašināšana un izmaiņas
(EBI/GL/2012/01)

Londona, 2012. gada 6. janvāris

EBI pamatnostādnes par attīstīto mērišanas pieeju (AMP) – paplašināšana un izmaiņas (EBI/GL/2012/01)

Pamatnostādņu statuss

1. Šajā dokumentā ir ietvertas pamatnostādnes, kas izdotas atbilstoši 16. pantam Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Regulā (ES) Nr. 1093/2010, ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/78/EK ("EBI regula"). Saskaņā ar EBI regulas 16. panta 3. punktu kompetentās iestādes un finanšu tirgu dalībnieki dara visu iespējamo, lai ievērotu pamatnostādnes.

2. Pamatnostādņēs ir izklāstīts EBI viedoklis par pareizu uzraudzības praksi Eiropas finanšu uzraudzības sistēmā vai par to, kā Savienības tiesību akti būtu jāpiemēro kādā konkrētā jomā. Tāpēc EBI sagaida, ka visas kompetentās iestādes un finanšu tirgus dalībnieki, uz kuriem attiecas minētās pamatnostādnes, tās ievēros, ja vien nav norādīts citādi. Kompetentajām iestādēm, uz kurām attiecas šīs pamatnostādnes, tās būtu jāievēro, iekļaujot tās savā uzraudzības praksē (piemēram, grozot savu tiesisko regulējumu vai uzraudzības noteikumus un/vai norādījumus, vai uzraudzības procesus), tostarp gadījumos, kad konkrētas pamatnostādnes dokumentā ir galvenokārt vērstas uz iestādēm.

Ziņošanas prasības

3. Kompetentajām iestādēm līdz 2012. gada 6. martam jāpaziņo EBI, vai tās ievēro vai plāno ievērot šīs pamatnostādnes vai jānorāda neievērošanas iemesli. Paziņojumi jānosūta uz e-pasta adresi compliance@eba.europa.eu, iesniedzot šā dokumenta V sadaļā iekļauto veidlapu. Paziņojumi jāiesniedz personām, kas ir pilnvarotas paziņot EBI par pamatnostādņu ievērošanu to kompetento iestāžu vārdā. Lūdzu, ņemiet vērā, ka citi šī atbilstības atļaujas paziņošanas veidi, piemēram, paziņojuma nosūtīšana uz citu e-pasta adresi nekā minēts iepriekš, vai ar e-pastu, kuram nav pievienota noteiktā veidlapa, netiks uzskatīti par derīgiem.

4. Iepriekšējā punktā minēto kompetento iestāžu paziņojumu publicē EBI tīmekļa vietnē atbilstoši EBI regulas 16. pantam.

Pa vidu turpmākajam pamatnostādņu tekstam reizēm tiks sniegti papildu skaidrojumi par konkrētiem pamatnostādņu aspektiem; šajos skaidrojumos būs sniegti vai nu piemēri, vai attiecīgā noteikuma pamatojums. Šādos gadījumos minētais skaidrojošais teksts būs ierāmēts.

Saturs

I sadaļa. Priekšmets un darbības joma.....	4
Priekšmets	4
Darbības joma un piemērošanas līmenis	4
II sadaļa. Prasības attiecībā uz AMP paplašināšanu un izmaiņām	4
AMP izmaiņu politika.....	4
AMP izmaiņu kategorijas, ņemot vērā to būtiskuma pakāpi.....	5
AMP izmaiņu politikas iesniegšana	5
Paplašināšanas un būtisku izmaiņu uzraudzības procedūras.....	6
Nozīmīgu izmaiņu uzraudzības procedūras.....	6
Maznozīmīgu izmaiņu uzraudzības procedūras	7
III. sadaļa. Nobeiguma noteikumi un īstenošana	7
Pārejas noteikumi	7
Piemērošanas datums.....	7
1. pielikums. Kritēriji paplašināšanas klasifikācijai un izmaiņu klasifikācijai, iedalot tās būtiskās, nozīmīgās un maznozīmīgās izmaiņās.....	8
A. AMP pielietojuma paplašināšana.....	8
B. Būtiskas AMP izmaiņas.....	8
C. Nozīmīgas AMP izmaiņas	9
D. Maznozīmīgas AMP izmaiņas.....	9

I sadaļa. Priekšmets un darbības joma

1. pants

Priekšmets

Šajās pamatnostādnēs ir saskaņota prakse un procedūras attiecībā uz iestāžu iekšējo praksi un uzraudzības attieksmē pret paplašināšanu un izmaiņām, kas veiktas attīstītās mērīšanas pieejas (AMP) iekšējam modelim, kuru izmanto operacionālā riska regulējošām prasībām atbilstoša kapitāla noteikšanai.

2. pants

Darbības joma un piemērošanas līmenis

Šīs pamatnostādnes ir piemērojamas kompetentajām iestādēm un iestādēm, kas izmanto AMP, lai aprēķinātu operacionālā riska kapitāla prasību, un, ja AMP tiek izmantota vienoti, ES mātes kredītiestādēm vai finanšu pārvaldītājsabiedrībām.

II sadaļa. Prasības attiecībā uz AMP paplašināšanu un izmaiņām

3. pants

AMP izmaiņu politika

1. Iestādei attiecīgajā hierarhijas līmenī būtu jāapstiprina un jāīsteno iekšēja AMP paplašināšanas un izmaiņu politika (AMP izmaiņu politika), kurā ir ietvertas procedūras un atbilstība attiecībā uz AMP paplašināšanas un izmaiņu iekšējo apstiprināšanu, ņemot vērā iestādes organizatoriskās īpatnības un AMP specifiku.
2. AMP izmaiņu politikas ietvaros iestādei būtu jādokumentē principi un procedūras, kas tiks izmantotas plānoto AMP paplašināšanas un izmaiņu klasifikācijai un apstrādei. Tajos vajadzētu būt ietvertiem atbilstošiem kritērijiem iespējamo izmaiņu klasifikācijai un iekšējiem procesiem un pienākumiem AMP paplašināšanas un izmaiņu īstenošanai un dokumentēšanai.
3. Plānotā AMP paplašināšana un izmaiņas būtu klasificējamās četrās turpmāk aprakstītajās kategorijās (4. pants). Plānoto AMP paplašināšanas un izmaiņu klasifikācijas pamatkritēriji ir noteikti šo pamatnostādņu pielikumā. Tomēr iestādēm savā AMP izmaiņu politikā vajadzētu iekļaut tikai tos kritērijus, kas piemērojami to konkrētajai AMP, un papildus pielikumā ietvertajiem kritērijiem vajadzētu izstrādāt sīkākus kritērijus, ņemot vērā to AMP piemērošanas īpatnības.
4. Turklāt attiecībā uz AMP izmaiņu politiku būtu jānodrošina iekšēja vai ārēja neatkarīga vērtētāja ziņojums par plānoto paplašināšanu vai būtiskām izmaiņām.

5. Iestādei būtu atkārtoti jāpārskata un jāpielāgo AMP izmaiņu politika, lai attiecīgā gadījumā tiktu ņemtas vērā izmaiņas tās iekšējā pārvaldībā vai AMP pielietojumā.
6. Attiecībā uz AMP izmaiņu politiku un tās piemērošanu būtu nepieciešama regulāra pārskatīšana, ko veic neatkarīgs vērtētājs.

4. pants

AMP izmaiņu kategorijas, ņemot vērā to būtiskuma pakāpi

1. AMP izmaiņu politikā būtu jāizmanto šādas paplašināšanas un izmaiņu kategorijas:
 - a. paplašināšana,
 - b. būtiskas izmaiņas,
 - c. nozīmīgas izmaiņas un
 - d. maznozīmīgas izmaiņas.
2. Plānoto izmaiņu klasifikāciju nevajadzētu veikt atsevišķi, bet tā būtu jānovērtē, ņemot vērā citas izmaiņas, kas veiktas iepriekš, izmaiņas, ko plānots īstenot vienlaikus, vai turpmākās izmaiņas, kas ir jau ieplānotas.
3. Kategorijas un — ciktāl katrā iestādē iespējams — dažādo veidu izmaiņu klasifikācijas kritēriji būtu jāiekļauj iekšējā AMP izmaiņu politikā. Iestādei AMP izmaiņu politikai būtu jāpievieno sīkāka informācija, kas atbilst iestādes iekšējās pārvaldības un AMP pielietojuma īpatnībām.
4. Ja izmaiņu klasifikācija, pamatojoties uz faktisko kvantitatīvo ietekmi uz regulējošām prasībām atbilstošu kapitālu, un šo pašu izmaiņu klasifikācija, pamatojoties uz kvalitatīvajiem kritērijiem, atšķiras, iestādēm attiecīgā izmaiņa būtu jāklasificē tajā kategorijā, kuras būtiskuma pakāpe ir lielāka.
5. Neatkarīgi no kritērijiem, kas noteikti iespējamo izmaiņu klasifikācijai iestādes AMP izmaiņu politikā, kompetentās iestādes patur tiesības pārkvalificēt faktiskas AMP izmaiņas būtiskuma pakāpi un piemērot attiecīgās uzraudzības procedūras, kā paredzēts šajās pamatnostādņēs.

5. pants

AMP izmaiņu politikas iesniegšana

1. Iestādei vai, ja AMP tiek piemērota vienoti, ES mātes kredītiestādei vai ES mātes finanšu iestādei būtu jāiesniedz kompetentajai iestādei sava AMP izmaiņu politika un visas turpmākās izmaiņas.
2. AMP izmaiņu politiku kompetentajām iestādēm kā daļu no prasītās dokumentācijas būtu jāiesniedz arī iestādēm, kas piesakās AMP izmantošanai.

6. pants

Paplašināšanas un būtisku izmaiņu uzraudzības procedūras

1. Par to AMP paplašināšanas un būtisku izmaiņu īstenošanu, kuri atbilst pielikuma A un B nodaļā ietvertajiem kritērijiem, vajadzētu saņemt skaidru kompetento iestāžu atļauju. Piemērojamajai procedūrai šādas uzraudzības atļaujas saņemšanai vajadzētu būt procedūrai, kas aprakstīta Eiropas Banku uzraudzītāju komitejas (EBUK) validācijas pamatnostādnēs [“*CEBS Guidelines on Validation*”] un ko piemēro attiecīgā gadījumā.

Paskaidrojums.

EBUK pamatnostādnes par modeļa validāciju (2006. gada 4. aprīlis) ir pieejamas EBI tīmekļa vietnē sadaļā “*Publications*”. Attiecībā uz modeļa izmaiņu novērtēšanu vissvarīgākās Modeļa validācijas pamatnostādņu daļas ir tās, kas attiecas uz vietējo un uzņēmējvalstssadarbības procedūrām, apstiprināšanas un pēc apstiprināšanas procesiem (2. sadaļa).

2. Iestādei, kas vēlas papildināt vai būtiski izmainīt AMP, pirms plānotās īstenošanas būtu savlaicīgi jānosūta pieteikums kompetentajai iestādei un jāiesniedz dokumenti, kas nepieciešami, lai novērtētu, vai papildinātā vai izmainītā AMP joprojām atbilst normatīvajām prasībām. Dokumentācijā jāietver vismaz:
 - a. paplašināšanas vai būtisko izmaiņu apraksts,
 - b. paplašināšanas vai būtisko izmaiņu pamatojums, mērķis un plānotā ietekme uz AMP iegūto regulējošām prasībām atbilstošu kapitālu,
 - c. plānotās paplašināšanas vai būtisko izmaiņu neatkarīga vērtētāja ziņojums.
3. Pēc pilnīga pieteikuma saņemšanas kompetentajai iestādei būtu jānovērtē piedāvātā paplašināšana vai būtiskās izmaiņas, jāsāk atbilstošais apstiprināšanas process un attiecīgi jālemj par to, vai iestādei piešķirt vai nepiešķirt atļauju papildināt un/vai izdarīt būtiskas izmaiņas AMP pielietojumā.
4. Paplašināšanas vai būtisku izmaiņu atļauja, ko sniedz iestādei, var būt ar papildu nosacījumiem (piemēram, vecās un jaunās AMP pielietojuma paralēla izmantošana), vai to var papildināt ieteikumi attiecībā uz AMP papildināto un/vai izmainīto daļu uzlabošanu. Kompetentajām iestādēm būtu jāpaskaidro savi apsvērumi, kas ir šo nosacījumu un/vai ieteikumu pamatā.

7. pants

Nozīmīgu izmaiņu uzraudzības procedūras

1. Iestādei pirms plānotās īstenošanas būtu savlaicīgi jāinformē kompetentā iestāde par nozīmīgām izmaiņām savā AMP (kā noteikts pielikuma C nodaļā). Tai būtu jāiesniedz nepieciešamie dokumenti, tai skaitā izmaiņu kopsavilkums, to pamatojums, mērķis un ietekme uz AMP regulējošām prasībām atbilstošu kapitālu.

2. Kompetentajai iestādei būtu jāizvērtē AMP izmaiņas un jāinformē iestāde par iebildumiem pret attiecīgajām izmaiņām. Tas var ietvert ieteicamus vai obligātus korektīvus pasākumus, ierosinājumus attiecībā uz jauno/mainīto daļu iespējamu uzlabošanu vai citas īpašas prasības (piemēram, vecā un jaunā AMP pielietojuma paralēla izmantošana) un to pamatojumu.
3. Iestādei izmaiņas regulatīviem mērķiem vajadzētu piemērot tikai pēc tam, kad ir saņemta apstiprinoša atbilde no kompetentajām iestādēm.
4. Ja kompetentā iestāde attiecīgās izmaiņas pārklasificē kā paplašināšanu vai būtiskas izmaiņas, tai būtu jāinformē attiecīgā iestāde un jāiesniedz atsevišķs oficiāls pieteikums un jāsāk apstiprināšanas process, kā paredzēts 6. pantā.

8. pants

Maznozīmīgu izmaiņu uzraudzības procedūras

1. Maznozīmīgām izmaiņām AMP arī vajadzētu būt daļai no AMP izmaiņu politikas, un tās ir attiecīgi jādokumentē.
2. Kompetentajai iestādei būtu jāpieprasa AMP iestādei paziņot par maznozīmīgām izmaiņām vismaz reizi gadā. Šīs izmaiņas var tikt atspoguļotas citos AMP pārskatos, kas nav konkrēti paredzēti šādu izmaiņu pārskatīšanai.

III. sadaļa. Nobeiguma noteikumi un īstenošana

9. pants

Pārejas noteikumi

Iestādēm, kas saņēmušas AMP atļauju līdz 2011. gada 31. decembrim, vai iestādēm, kas piesakās AMP līdz 2012. gada 30. jūnijam, būtu jāiesniedz sava AMP izmaiņu politika attiecīgajai kompetentajai iestādei līdz 2012. gada 30. jūnijam.

10. pants

Piemērošanas datums

ES kompetentajām iestādēm vajadzētu ieviest šīs pamatnostādnes, līdz 2012. gada 6. martam iekļaujot tās savās uzraudzības procedūrās. Pēc šī datuma kompetentajām iestādēm būtu jānodrošina, ka pamatnostādnes iestādēs tiek faktiski ievērotas. Atbilstoši savas valsts noteikumiem kompetentajām iestādēm būtu jāsniedz informācija par to, kādā veidā iestādēm vajadzētu paziņot kompetentajām iestādēm par savu AMP paplašināšanu un izmaiņām, un to, kā kompetentās iestādes nosūta savu atbildi attiecīgajai iestādei.

1. pielikums. Kritēriji paplašināšanas klasifikācijai un izmaiņu klasifikācijai, iedalot tās būtiskās, nozīmīgās un maznozīmīgās izmaiņās

Šajā pielikumā ir ietverts neizsmeļošs to gadījumu saraksts, kas klasificēti kā paplašināšana un būtiskas, nozīmīgas un maznozīmīgas izmaiņas. Šis saraksts ir izmantojams kā ceļvedis izmaiņu klasificēšanai atbilstoši to būtiskuma pakāpei.

A. AMP pielietojuma paplašināšana

1. Mērīšanas sistēmas paplašināšana ir
 - a. pirmreizējs AMP regulējošām prasībām atbilstoša kapitāla samazinājums par kompensāciju paredzamajiem zaudējumiem,
 - b. operacionālā riska mazināšanas paņēmieni (piemēram, apdrošināšanas vai citu riska nodošanas mehānismu) pirmreizēja ieviešana,
 - c. diversifikācijas ieguvumu pirmreizēja ieviešana un
 - d. sadales mehānisma pirmreizēja ieviešana grupas līmenī.
2. Par AMP pielietojuma paplašināšanu būtu uzskatāma šāda veida paplašināšana vai izmaiņas AMP darbības jomā (tikai tad, ja tiem ir būtiska ietekme uz iestādes riska profilu):

Paskaidrojums.

Aprēķinot operacionālā riska kapitāla prasību, iestādēm jāņem vērā sabiedrību apvienošana un iegūšana un izmaiņas iekšējā uzņēmējdarbības struktūrā. Tas var ietekmēt arī AMP piemērošanas darbības jomu. Ja šādas paplašināšanas vai izmaiņu ietekme uz riska profilu ir tikai maznozīmīga, iestādes var piemērot šādas izmaiņas bez iepriekšēja apstiprināšanas procesa un iekļaut šīs izmaiņas nozīmīgu un/vai maznozīmīgu izmaiņu kategorijā.

- a. paplašināšana attiecībā uz iestādes daļām, kas vēl nav aptvertas ar atļauju, ja tās nav ietvertas ieviešanas plānā, kurš iesniegts kopā ar AMP izmantošanas pieteikumu, un
- b. līdz šim piemērotās daļējas izmantošanas variācija, kas attiecas uz individuālu izvietošanu, juridiskajām vai uzņēmējdarbības vienībām, ja tās nav iekļautas ieviešanas plānā, kurš iesniegts kopā ar AMP izmantošanas pieteikumu.

B. Būtiskas AMP izmaiņas

Būtiskas AMP izmaiņas ir

- a. būtiskas izmaiņas aprēķina datu kopas struktūrā un raksturojumos (piemēram, pirmreizēja jaunu ārējo datu avotu izmantošana, pāreja no inkorporētiem ārējo datu avotiem),
- b. būtiskas izmaiņas mērīšanas sistēmā saistībā ar izmaiņām loģikā vai metodēs (piemēram, pamatā uz datiem balstīta pieejas maiņa

uz pieeju, kas balstīta uz scenāriju analīzi, vai otrādi, izmaiņas četru elementu izmantošanas vai svēruma kritērijos un izmaiņas klasifikācijas pieņēmumos/mērīšanas aprēķināšanas procedūrā) vai svarīgas izmaiņas grupas struktūrā (piemēram, atteikšanās no būtiskām uzņēmējdarbības vienībām, tai skaitā meitasuzņēmumiem),

- c. izmaiņas sadales mehānisma loģikā un virzītājos un
- d. būtiskas izmaiņas operacionālā riska pārvaldības funkcijas organizatoriskajā un darbības struktūrā, it īpaši, ja tās skar to neatkarību (piemēram, pasākumi, kas rada interešu konfliktu vai ierobežo resursu pieejamību).

C. Nozīmīgas AMP izmaiņas

Nozīmīgas AMP izmaiņas ir

- a. izmaiņas iestādes iekšējās procedūrās attiecībā uz iekšējo zaudējumu datu vākšanu, scenāriju analīzes veikšanu un uzņēmējdarbības vides un iekšējās kontroles faktoru noteikšanu,
- b. izmaiņas mērīšanas sistēmā saistībā ar izmaiņām loģikā vai metodēs vai izmaiņām grupas struktūrā (piemēram, izmaiņas atsauces datos un/vai novērošanas periodā, kas nepieciešams, lai izveidotu aprēķina datu kopu, izmaiņas kritērijos/paņēmienu, ko izmanto, lai noteiktu *de minimis* un/vai notikumu ar noteiktu iestāšanās varbūtību/notikumu ar zemu iestāšanās varbūtību (*body-tail*) modelēšanas sliekšņus, izmaiņas modeļa granularitātē, izmaiņas kritērijos/paņēmienu, ko izmanto, lai noteiktu iepriekš apstiprinātus paredzamos zaudējumus, riska mazināšanas paņēmieni un atzītās korelācijas),

Paskaidrojums.

De minimis modelēšanas sliekšnis ir zaudējumu līmenis, virs kura attiecīgie dati ir piemēroti; galveno un lejas reģionu modelēšanas sliekšnis ir zaudējumu līmenis, kurš atšķir *body-tail*) apgabalus, ko parasti piemēro ar dažādām metodēm.

- c. svarīgu IT sistēmu nomaiņa, kas nodrošina AMA īstenošanu, datu administrēšanu un pārskatu sagatavošanas procedūras,
- d. izmaiņas iestādes loģikā un metodēs, ko izmanto AMP pielietojuma iekšējai validācijai un pārskatīšanai, un
- e. izmaiņas, kā rezultātā tiek būtiski izmainīta operacionālā riska kapitāla prasība. Izmaiņas būtu jāaprēķina, salīdzinot kapitāla summas, kas iegūtas ar esošo AMP modeli un ierosināto izmainīto modeli. Ja AMP piemēro vienoti, izmaiņas aprēķina tikai grupas līmenī. Kompetentās iestādes var noteikt sliekšni, lai noteiktu, kas ir ievērojamas izmaiņas.

D. Maznozīmīgas AMP izmaiņas

Izmaiņas, kas neatbilst kritērijiem, kuri noteikti vienā no iepriekš minētajām kategorijām (A–C) iestāžu AMP izmaiņu politikā, un ko nav iespējams klasificēt vienā no šīm kategorijām, pat ja tās tiek apskatītas

saistībā ar citām izmaiņām, kā noteikts pamatnostādņu 4. panta 2. punktā, vajadzētu uzskatīt par maznozīmīgām izmaiņām AMA